

Durumu önce bilimsel akademik bir dille ifade edeyim, Türkiye’de üretim ve tüketim kalıpları, 21. yüzyılın ilk on beş yılında dinamik karşılaştırmalı üstünlüklere göre değil - üretilen ürünleri sektörlerin tümünde düşük değerlendiren alçak kur hadlerinde- statik karşılaştırmalı üstünlüklere göre oluştu.

Ne demek şimdi bu. Yüzmek için önce suyun üzerinde durmanın gerektiği düşüncesiyle insan ayaklarını çılgınca hareket ettirip elleriyle hızlı hızlı suya vurarak çırpınabilir; ama hep suyun üzerinde kalmaya odaklandığından bir taraflara yönelse bile nereye yöneldiği pek belli değildir.

Halbuki yüzen biri, suyun üzerinde durmaya çalışmaz, aklına bile getirmez. Yüzmen ayrı bir gayret gerektirmeden suyun üzerinde durmanı garantiler.

Türkiye ekonomisi, 21. yüzyılın ilk on beş yılında, yüzmedi, suda çırpınıp durdu. Bunun en iyi örneğini ücretler ve rekabet gücü konusundaki hakim anlayışta görüyoruz.

Serbest rekabetçi piyasalara üretim yapıyorsan maliyetlerin diğerlerinden yüksek olmamalıdır. Maliyetleri düşürmenin bir yolunu bulursan üstünlük kazanırsın, yarışta öne geçersin.

Maliyetleri düşürmenin ilk akla gelen yöntemi ücret ve diğer biçimlerdeki emek maliyetini kısmaktır; çalışanların refahını azaltmaktır. Ancak bu ilerideki dönemlerde sorunlar doğurur. “Onu o zaman düşünürüm,” diye dinamik etkilerini görmezden gelersen bir yarışta düşüncesizce depar yapan koşucuya benzersin.

1934 grev çatışması

Yarışı kazanması durmaksızın depar sırasındaki yüksek ritimde koşmasına bağlı olan koşucunun bir kez depar yapıp “sonrasını sonra düşünürüm” demesi ve depardaki ritmi sürdürmeyi planlaması düşüncesizliktir. Hastanelik olması hatta ölmesi olasıdır; kesin olan bir süre sonra takattan düşeceği ve yarışın dışında kalmayacaksa neredeyse sürünerek yarışı sürdüreceğidir. Düşük emek maliyetiyle rekabete kalkışmak buna benzer.

Yüzmeye dönecek olursam; su üstünde kalmaya öncelik veren biri, yüzmeyi hiç öğrenmeden suyun üstünde çırpınıp durur, açık denizdeyse bir süre sonra batar. Rekabet

gücü yüzmesini bilmektir. “Emek maliyetlerini düşüreyim yoksa bu dalgalı okyanusta batarım” diyenler de bir süre rekabette kalır ama çırpınıp çırpınıp sonunda batar.

Türkiye'nin rekabet gücüne ihtiyacı var. Rekabet gücü emek maliyetleri düşürülerek sağlanmaz. Tam tersine rekabet gücü, çalışanların koştur koştur değil rahat rahat çalıştığı ve refah içinde yaşadığı koşullarda rekabet edebilmektir.

“Orta gelir tuzağı” gibi absürt savlarla bu ülkenin entellektüel gücünü boşa harcatanlar önce dönüpte rekabet gücü yüksek gelişmiş ülkelere “farklı olan ne” diye bir baksınlar; yüksek ücretler, güvenli çalışma koşulları, çalışanların rahat yaşama koşulları...